

novalis college

voortgezet vrijeschoolonderwijs
voor vmbo-t, havo en vwo

**school voor denkers, doeners,
creatieven, techneuten, fijnproevers,
rekenwonderen, taalvirtuozen
en dus ook voor jou**

Winter 2023-2024

Dagje Novalis

Pag. 2

WOW-actiedag

Pag. 3

TechFunDay

Pag. 4

Novalis: een krachtige keuze!

Smeden, astronomie, koken, drama, weven, sterrenkunde en filosofie: deze vakken staan niet zomaar op onze roosters. Ze dragen ertoe bij dat jij je bij ons ontwikkelt tot een sterk mens.

Gefeliciteerd met de krachtige keuze om ons te bezoeken!

Tijdens je bezoek aan de open dag van onze school zal het je vast zijn opgevallen: het geluid van tikkende hamers in het houtatelier, het getokkel op ukeleles in het muzieklokaal, de rookpluimen die ontsnapt uit de smidse, de gezellige hectiek tussen de kledingreken in het dramalokaal, de zinnenprikkende geuren rondom het kooklokaal en de weefgetouwen in het textiellokaal. Het Novalis is een school voor middelbaar vrijeschoolonderwijs – waar je uiteraard een diploma vmbo-t, havo en vwo kunt halen – maar waar ook aandacht is voor heel veel extra vaardigheden en leerthema's én waar leerlingen zich thuis voelen.

We beleven het Novalis samen!

Dat we een school van belevenissen zijn, wordt al meteen duidelijk tijdens de eerste twee lessen van de dag. Dan is het tijd voor hoofdonderwijs. Vier weken lang staat één thema centraal. De leraar gaat in deze periode op reis met zijn leerlingen. Een andere gemeenschappelijke reis wordt afgelegd in de handenarbeidlokalen van onze school. Ook worden onder leiding van de leraar en samenwerkend met elkaar s-haken gesmeed, boomstammen uitgehold, manden gevlochten en portretten getekend. Op een ambachtelijke manier creatief met je handen werken is van oudsher één van de hoekstenen van het vrijeschoolonderwijs. Maar tegenwoordig loopt het Novalis College ook voorop in techniek. Bij het vak creatieve technologie leer je o.a. 3D-printen en werken met micro bits. De meest ultieme vorm van samen het Novalis beleven, vind je vanzelfsprekend in de lokalen van de expressievakken. Bij drama en muziek maar ook koken is samenwerken een must om tot een goed resultaat te komen.

Hoofd, hart en handen

Op de vrijeschool leer je met je hoofd, hart en handen. We stimuleren het denken, het voelen én het willen. Het is namelijk niet alleen leuk om slimmer te worden dan je al was, het voelt ook bijzonder fijn om met je hart betrokken te zijn bij alles wat je leert. En door creatief te werken met je handen zul je alles wat je leert nóg beter onthouden.

Ontwikkelingsgericht

Wij geven ontwikkelingsgericht onderwijs. Dat betekent dat de lessen passen bij jouw ontwikkelingsfase. Als je bij ons op school start, ben je nog volop aan het ontdekken. Je krijgt dan niet alleen les in vreemde talen, maar hoort ook verhalen over ontdekkingsreizen en sterrenbeelden. Als je dan na veel geleerd te hebben in de examenklas zit, en jij je plek in de wereld kent, leer je om te reflecteren op je eigen handelen.

Innerlijk vuur

Uiteraard vraagt onze vorm van onderwijs om krachtige leraren. Wij zien het als onze taak om je aan te moedigen jouw innerlijke vuur brandend te houden en je op te leiden tot een krachtig mens. Zodat jij met jouw kwaliteiten volop aan de maatschappij kunt deelnemen!

Groeikracht

Wie krachtig onderwijs wil geven, zal zelf ook moeten groeien. Het Novalis College startte daarom met Groeikracht, een project waarbij leraren het onderwijs een nieuwe impuls geven.

Muziekdocent Marleen Smans begeleidt één van de projectgroepen. "De leraren komen bijna elke donderdag twee uur samen. We werken aan thema's en wisselen ervaringen uit. Ook bezoeken we elkaars lessen. De afgelopen periode is gewerkt aan het vormgeven van de lessen. Leerlingen gaven aan nog meer bij de lessen betrokken te willen worden, want dan gaan ze 'aan'. De projectgroep heeft daarom gewerkt aan het aanbieden van activerende werkvormen. Het fijne is dat de bal bij ons, de leraren, ligt. Wij krijgen het vertrouwen en wij staan aan het roer. Leraren keken bijvoorbeeld naar het ritme van de les, de afwisseling tussen 'inademen en uitademen' en het aanspreken van hoofd, hart en handen. Bij het vak wiskunde was bijvoorbeeld een werkvorm waarbij leerlingen lopend door de klas vraagstukken oplosten en bij geschiedenis gaan leerlingen rondom de Titanic-ramp een rollenspel spelen waarbij ze hun handelen moeten verklaren. Zelf heb ik als persoonlijk doel dat er meer wordt gezongen in klas 7. Dankzij de stimulerende werking van Groeikracht leidt een voornemen tot een daad."

Beste (toekomstige) ouders en leerlingen,

Voor jullie ligt onze winterkrant 23-24, met daarin een mooi sfeerbeeld van onze school en ons onderwijs. Uiteraard schijnen wij daarbij vooral ons licht op onze bijzondere vakken en activiteiten, die vaak toch net even anders zijn dan die van andere scholen. We doen dit natuurlijk omdat wij vinden dat deze vakken erg leuk zijn om te geven en te krijgen en dat willen we graag aan u laten zien. Vergeet echter niet dat achter deze vakken ook een weloverwogen onderwijsvisie zit.

Ons onderwijs is gebaseerd op de educatieve filosofie van Rudolf Steiner (grondlegger van de antroposofie). Wij hanteren daarbij als uitgangspunt dat onderwijzen ook opvoeden is. We willen "geen vat vullen, maar een vlam ontsteken". Vanuit deze gedachte stappen wij elke dag onze school binnen om de leerlingen te ontmoeten, te motiveren en te stimuleren tot ontwikkeling.

Waar vanuit de overheid de eisen eigenlijk vooral in dienst staan van de cognitieve ontwikkeling, vinden wij dat onderwijs verder gaat dan alleen goed leren lezen of rekenen. Ons onderwijs staat ook in dienst van de persoonlijkheidsvorming, zowel individueel als in relatie tot de sociale gemeenschap. Wij streven daarbij naar een evenwichtige ontwikkeling van de wil, het gevoel en het denken. Daarom krijgen zowel cognitieve, kunstzinnige als sociale vorming bij ons aandacht.

Ieder kind heeft van zichzelf bepaalde talenten. Wij willen dat een kind deze kan ontdekken en ontwikkelen. Dat vraagt om onderwijs dat verbreedt en de ontwikkeling van een vrije persoonlijkheid aanmoedigt. Niet alleen in cognitiviteit, maar ook in inventiviteit, originaliteit en creativiteit. U kunt gerust zijn: wij leiden onze leerlingen op voor een 'gewoon' vmbo-t-, havo- of vwo-diploma. Maar daarnaast verlaten onze leerlingen de school met een overvloed aan bagage om hun weg in de volwassen wereld te vervolgen en daar zijn we maar wat trots op!

Arianne Tramontina
Rector

Dagje Novalis

Geen dag is hetzelfde op het Novalis College. De ene dag werk je met naald en draad, de andere dag maak je een digitaal ontwerp. We liepen een dagje door school en openden sommige lokalen.

8.30 uur – Begin van de schooldag

Elke dag ontvangen de leraren de leerlingen aan de deur en geven leraar en leerling elkaar een hand. Vervolgens reciteren de leerlingen klassikaal de ochtendspreuk, een spreuk van vrijeschoolgrondlegger Rudolf Steiner. Een mooi 'bezin voor je begint – moment'.

8.35 uur – Hoofdonderwijs

Wekelijks beginnen vier schooldagen met twee uur hoofdonderwijs. Gedurende vier weken staat één thema centraal. De leraar doet een beroep op zijn vertelkracht. De leerlingen leggen dat in tekst, omlijst met tekeningen, vast in een hoofdonderwijsschrift. De thema's passen bij de ontwikkelingsfase van de leerling. Zo staat in klas 7 onder meer 'ontdekkingsreizen' op het rooster, krijgen de 8e klassers inzicht in de industriële revolutie, verdiepen de 9e klassers zich in geologie en komt in klas 10 poëzie aan bod.

10.20 – Frans, Duits, Engels, Nederlands

Uiteraard krijg je ook onderwijs is vreemde talen. Je verdiept je tijdens Frans, Duits, Engels of Nederlands in grammatica, woordenschat, lezen en schrijven. Maar de leraren schuwen niet om ook in deze lessen het hart en de handen aan te spreken. Creatieve opdrachten dagen je uit om een collage te maken of een magazine. En door het reciteren van gedichten ontwikkel je een band met de vreemde taal.

11.10 uur – Koken

Een van de smakelijkste vakken is het koken. In een leskeuken bereiden leerlingen van de 7e en 8e klas onder leiding van een leraar een uitgekend recept.

12.00 uur – Gezonde kantine

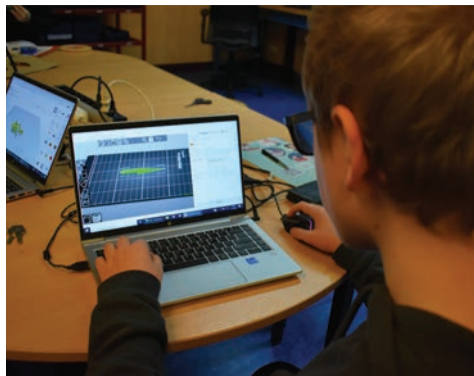
Tijdens de pauze kunnen de leerlingen bij de tot 'Gezonde kantine' bekroonde keuken terecht voor een hapje en een drankje. Snelle snacks zijn er niet te krijgen. Wel staan op de menukaart: zelfgemaakte, verse soep, salades, smoothies en wraps gemaakt met streek- en seizoensgebonden, biologische producten.

12.30 uur – Textiel

In de 7e klas gaat het nog vooral om handwerk, met naald en draad. In de 8e klas, als ook de industriële revolutie in het hoofdonderwijs wordt behandeld, komt de naaimachine op tafel. En in de 9e klas wordt er – bij het mandvlechten, weven of boekbinden – kracht gevraagd!

13.20 uur – Smeden

Een van de spannendste vakken is zonder meer het smeden. In de eerste twee jaar kom je regelmatig in de smidse. In de 7e klas maken de leerlingen een symmetrische s-haak. Daarbij staat vooral de techniek centraal. In de 8e klas wordt meer creativiteit gevraagd. Dan maken de leerlingen uit één stuk staal een mes. Het spreekwoord 'smeed het ijzer als het heet is', wordt hier aan den lijve ondervonden.

Wij kunnen je natuurlijk vertellen hoe leuk onze school is, maar dat laten we liever onze leerlingen doen.

Jayden (8A)

'Ik ben nu tijdens creatieve technologie een kunaimes aan het maken. Dat is heel leuk om te doen. Ik ben altijd erg blij als er een creatief uur aanbreekt. Ik vind het moeilijk om stil te zitten en werk graag met mijn handen.'

Cas (8A)

'Ik heb een houten lepel gemaakt tijdens houtbewerken. Ik ben hem nu aan het schuren. Het is leuk dat je iets met je handen maakt en fijn dat je tijdens het werken met je klasgenoten mag kletsen.'

Isa, Emma en Lanta (8C)

Isa: 'We maken een boomhut. Ik heb een tak gevonden met een splitting erin. Ik leg er plankjes tussen als basis voor mijn hut. Alles is wit geverfd, zodat het een wintersfeer krijgt. We leren werken met scharen, figuurzagen, boren en lijmpistolen. Maar het fijnste is dat je even je hoofd kunt legen. Ik had hiervoor hoofdonderwijs, wiskunde en Frans. Dat kan ik nu even verwerken.'

Emma: 'Ik maak met Lanta een fantasieboom als huis voor elfjes.'

Er zijn stenen en takjes in verwerkt. We hebben dit jaar ook al smeden, drama en tekenen gehad. Tijdens smeden maakten we een mes, bij drama leerden we improviseren en in het tekenlokaal maakten we een a-symmetrische tekening van een wezen in een potje. We krijgen nog creatieve technologie, muziek en textiel.'

Lanta: 'Ik zat net als Emma op de vrije basisschool. We kozen allebei in eerste instantie niet voor het Novalis. De een was klaar met de vrijeschool, de ander ging naar een school waar haar beste vriendin ook heen ging. Na een halfjaar zijn we allebei toch naar het Novalis gekomen. Waarom? Ik voel me hier thuis, de kleuren en het hout van het gebouw geven me rust en de leerlingen zijn lief en sociaal. Je mag hier zijn wie je wilt zijn en eruit zien hoe je eruit wilt zien.'

Sep (8c):

'Het is een fijne school, de kinderen zijn aardig. Ook zijn de doe-vakken leuk. Je bent even weg van wiskunde. Smeden en koken zijn mijn lievelingsvakken. Bij koken is het samenwerken vooral erg leuk en het samen eten natuurlijk...'

Yursa (8C):

'Mijn ouders kenden deze school niet zo goed. Omdat ze dachten dat het hier wel heel vrij zou zijn, mocht ik er eerst niet naar toe. De school waar ik eerst op zat, beviel me echter helemaal niet. Ik snapte weinig van de uitleg en we deden alles op i-pads. Ook vond ik de kinderen daar niet zo aardig. Ik ben blij dat ik nu hier zit. Al moet ik wel aan enkele dingen wennen, zoals het handje geven, de ochtendspreuk en de adventviering.'

Zoë (8C):

'Ik wilde al vanaf groep 5 hiernaartoe. Ik was mee toen mijn broer de open dag bezocht en vond het meteen leuk. Al die creativiteit. Ook het hoofdonderwijs vind ik leuk. Niet alle onderwerpen zijn even interessant. Maar ik houd ervan om mijn schrift netjes te maken. Verder bepalen de leerlingen voor een groot deel hoe het is op een school. Hier is de sfeer erg goed. Ik heb veel vrienden.'

Rhianne:

'Bij sommige vakken krijg je gezelschap van leerlingen van de Blauwe Bloem. Het is een leuke ervaring om met ze samen te werken.'

We hebben heerlijk gebakken. Ook drama is een leuk vak. We speelden de emotiebus. Dan stap je in een bus en moet je jouw emotie behouden. Je krijgt daardoor een sterkere band met je klas en stiekem leer je daar ook best veel van.'

Lis (8c):

'Ik zat al op een vrije basisschool en voel me als een vis in het water op deze school. Smeden vind ik geweldig. Ik heb een mooi mes gemaakt. Lekker slaan. Ik word daar rustig van.'

Krachtig bouwwerk

Het gebouw is een verhaal op zich. Niet alleen de vormgeving – een warme ruimte die uitnodigt tot ontmoeten – is uniek, maar ook bouwtechniek en energiehuishouding zijn dat. Er is bij de bouw zoveel mogelijk gebruik gemaakt van organische materialen: bamboe, eikenhout, leemstuc, stro en wilgentenen. Op het gebied van duurzaamheid geldt dat het verbruik van fossiele energiebronnen en drinkwater zoveel mogelijk wordt ingedamd. Er wordt warmte opgeslagen in de bodem en regenwater opgevangen ten behoeve van de toiletten.

Klas 10B schittert in 'Onderweg'

In drie weken tijd een unieke productie op de planken brengen? Het kan! Klas 10B kreeg staande ovaties na de uitvoering van 'Onderweg', een bewerking van 'On the road' van Don Dyns.

'Onderweg' gaat over een feest waar dingen een beetje ingewikkeld worden. Aanvankelijk hebben de hoofdpersonen plezier, maar gaandeweg worden de gesprekken serieuzer. De personages hebben verschillende gevoelens en gedachten, zo blijkt naarmate het verhaal vordert. De volgende ochtend denken de personages na over wat er allemaal is gebeurd. Ze leren iets over zichzelf en over elkaar. Het verhaal laat zien hoe mensen met elkaar omgaan en hoe ze reageren op de dingen om hen heen.

De uitvoering was de apotheose van de toneelweek, een periode van meestal 4 weken waarin een klas zich dagelijks focust op alle aspecten van een voorstelling. Naast het acteren horen daar dus ook zaken als muziek, decor en affiches bij. De toneelperiode is een enorm creatieve en intensieve periode. De uitdaging was voor klas 10B nog groter, omdat de toneelweek slechts drie weken duurde. Mevrouw Venekamp, die de artistieke leiding had, sprak vol lof over de inzet en het talent van haar leerlingen: "De manier waarop de klas zich heeft aangepast aan de tijdsdruk en toch zo'n boeiend stuk heeft neergezet, is bewonderenswaardig. Het is een bewijs van hun toewijding, creativiteit en harde werk."

Awarenessweek over pesten, sexting en social media

Op het Novalis mag je jezelf zijn en komt pesten nauwelijks voor. Toch vinden we het belangrijk om elk jaar een Awarenessweek aan te bieden aan de leerlingen van klas 8. In de week voor de herfstvakantie stonden er activiteiten op het programma rondom pesten, liefde & seksualiteit en social media. Op dinsdag was er voor alle leerlingen de voorstelling 'Like' door Playback. Daarna gingen leerlingen en acteurs in gesprek over pesten, meelopen en voor anderen opkomen. Wanneer is iets pesten of wanneer is het een grapje? Hoe kun je voor iemand anders opkomen? Verder stond er nog een voorlichting van het COC op het programma. Samen met de voorlichters gingen de leerlingen in gesprek over seksuele diversiteit en genderidentiteit. Hierbij kwamen onderwerpen als vooroordelen, stereotypen, discriminatie, seksualiteit en relaties aan bod. Als laatste hebben de leerlingen ook een voorlichting van de GGD over social media gevolgd. Hierbij stond het op een gezonde manier met social media omgaan en sexting centraal.

Hartverwarmende actie voor kinderopvang in Chili op koude novemberdag levert ruim 6000 euro op

Ondanks de lage temperatuur kwamen op 16 november onze leerlingen hartverwarmend in actie voor een kinderopvangproject in Santiago de Chili. Met de opbrengst kunnen onder andere opleidingen voor de begeleiders worden bekostigd.

De actiedag vond plaats in het kader van de jaarlijkse Waldorf One World dag, een dag waarop alle vrijescholen in welvarende werelddelen in beweging komen ten gunste van vrijescholen in minder welvarende gebieden. Het Novalis College zamelde dit jaar geld in voor het Chileense kinderopvangproject Mundo Feliz. De meeste leerlingen namen deel aan de sponsorloop. Ook was er een foodmarkt waar zelfgebakken waren werden verkocht. Andere leerlingen schaatsten of fietsten voor het goede doel. Er was ook een 10e klas leerling die de binnenstad opvrolijkte met zang en gitaar. De leerlingen hadden tot 1 december om de donaties te verzamelen. Tijdens de kerstviering werd het eindbedrag bekend gemaakt: ruim 6000 euro!

De leerlingen werden vanuit Zuid-Amerika bedankt door middel van een videoboodschap met een prachtig kerstlied.

Bij opvangcentrum Mundo Feliz, in één van de armste en kwetsbaarste wijken van Santiago, worden dagelijks zo'n honderdtal kinderen van overwegend alleenstaande tienermoeders opgevangen. Deze opvang is gratis. Om de soms getraumatiseerde kinderen beter te kunnen helpen, volgen de begeleiders de opleiding crisispedagogie.

Mundo Feliz krijgt overheids-subsidie waarmee enkel de maaltijden kunnen worden bekostigd. De opbrengst van de WOW-dag wordt onder meer geïnvesteerd in lesmaterialen, meubels, speelgoed en de opleiding van medewerkers.

Werkweek

Kennismaken met elkaar en met de natuur

In oktober trokken de leerlingen van de 7e en 9e klas er weer een week op uit met als doel: elkaar én de wereld om je heen ontmoeten. Het waren mooie ontdekkingsreizen waarin hard werd samengewerkt en veel werd geleerd. Maar vooral ook een week waarin we elkaar beter leerden kennen!

De werkweken zijn bewust in het najaar gepland. Klassen zijn dan net gestart, soms nieuw of gewijzigd, en onder leiding van een nieuwe mentor. Een goed moment om naar elkaar toe te groeien.

Natuur

Elk leerjaar heeft een eigen thema. In de 7e klas is dat natuur. De leerlingen fietsen met de klas over een met zorg uitgestippelde route naar een locatie waar ze in de natuur aan het werk kunnen. Dit jaar bracht de route hen naar de Kempen. In en rondom de dorpen Netersel, Bergeijk, Hapert en Vorstenbosch werd gewerkt op de boerderijen, werd met IVN-medewerkers gewandeld door de natuur en een excursie gemaakt naar Kasteel Heeswijk. Natuurlijk werd er ook plezier gemaakt. Zo werd er boerengolf gespeeld tussen de alpaca's en kon er geknuffeld worden met biggetjes.

Geologie

De leerlingen van klas 9 beleefden een fysiek intense week tijdens het Geologiekamp. In Zuid-Limburg werd fietsend en lopend door berg, dal en grotten ervaren hoe woest de aarde kan zijn. Hoogtes werden met handen en voeten bedwongen. Tijdens survivals werd geklommen, getokkeld en een vrije val gemaakt.

Ambachtelijk meten

De leerlingen van klas 10 gingen op een bijzondere manier aan de slag met wiskunde. Tijdens het landmeetkamp brachten ze samenwerkend een landschap in kaart. Met behulp van jalons, prisma's en theodolieten voerden ze hoek- en hoogtemetingen uit en maakten ze een landkaart, compleet met windroos, schaalverdeling en landschapselementen.

Activiteitenweek

De leerlingen die niet op kamp waren, hadden een activiteitenweek. Zo werden de havens van Rotterdam bezocht, het Paleis op de Dam, het Anne Frank Huis en Ons' Lieve Heer op Solder in Amsterdam. De leerlingen van klas 8 gingen naar het Philips Museum en naar het Openluchtmuseum in Arnhem. Ook was er tijd voor teambuilding en een aantal sportieve activiteiten zoals bubbelballen en trampolinespringen. De examenleerlingen werkten aan hun eindwerkstuk.

Stralende gezichten op technisch speelparadijs

Terwijl de leerlingen van klas 7 en 9 zich klaarmaakten voor hun werkweken, verdiepten de leerlingen van klas 8 zich in de aula in de wondere wereld van techniek tijdens de TechFunDay. Er werd gemetseld, gesoldeerd, met robots gewerkt en door microscopen gekeken.

De gezichten van de leerlingen straalden van verwondering en plezier. "Het is zo gaaf om met echte apparatuur te werken en iets met mijn eigen handen te maken," zei een enthousiaste achtste-klasser terwijl hij trots zijn zelfgemaakte soldeerproject toonde. Elders in een andere zone experimenteerden leerlingen met robots, terwijl anderen de fijne kneepjes van het metselen leerden. "Het is geweldig om deze jongeren zo enthousiast te zien. Ze zijn onze toekomstige innovators," merkte een begeleider van ASML op. De mentoren en ouders die de groepen begeleiden, deelden diezelfde opwinding en verwondering.

De TechFunDay werd mogelijk gemaakt door topbedrijven als Hoppenbrouwers, VDL en ASML, die daarbij hulp kregen van WijTechniek, Techkocks en JuniorIoT. Doel was om het enthousiasme voor techniek bij de jongeren aan te wakkeren. Om dat te bereiken, toverden ze de school om in een technisch speelparadijs met tal van workshops en doe-activiteiten.

TechFunDay

Aanmelden voor de minilessen op 28 februari: [NOVALIS.NL](https://www.novalis.nl)

Voor extra informatie over onze school kun je elke doordeweekse dag tot 16.00 uur bellen: 040 2969310

Je vragen mailen mag ook: post@novalis.nl.

Op [novalis.nl](https://www.novalis.nl) vind je ook informatie over het Novalis en over aanmelden.

Novalis College, Sterrenlaan 16, Eindhoven

Nog even dit:

Zodra je instroomt in klas 7 - zo noemen we de eerste brugklas - ontdek je dat het Novalis een school is waar we regels en afspraken kennen. Regels geven ons richting bij het samenwerken. Toch spreken we op het Novalis niet zo snel over 'moeten'. We gaan ervan uit dat de leerlingen op school willen leren, hun diploma willen halen en hun talenten willen ontwikkelen. Wij verheugen ons op jouw komst. Of je nou van een vrije basisschool of een andere (reguliere) basisschool komt, we geven je alle tijd om het Novalis te ontdekken. Samen gaan we het Novalis beleven!